

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előzetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságban.

Elemi iskoláinkról.

I.

Szirbek József, az elemi iskolák igazgatójának jelentéséből adjuk a következő sorokat, amelyek élénk világításba helyezik iskoláink részben szomorú, részben tarthatatlan állapotát:

Statistikai adatokkal kimutattam már az elemi iskolák fejlődésének minden más alkotásnál fontosabb és sürgősebb szükségességét s a városrészek tankötelesséinek számára, fokozatos növekedésére és a város természetes fejlődésének irányára való tekintettel részletes iskolaépítési programot is terjesztettem az iskolaszék elé. Ennek első láncszemét a Deák Ferenc-utcai, utolsó láncszemét és az egésznek koronáját egy 10 osztályú (5 fiú, 5 leány) belvárosi iskola képezi. Közbe esnek az Öreg- és Maroshegyen egy-egy állami iskola építése és a két palotavárosi iskolának egy-egy tanteremmel való kibővítése. Ezzel az iskolaépítési kérdése belátható ideig megoldást nyernek.

Örömmel említem fel, hogy ezt a programot az iskolaszék helyesléssel fogadta és magáévá tette, a törvényhatósági bizottság pedig az iskolaszék sürgetésére elhatározta a Deák Ferenc-utcai nyolc osztályú iskola sürgős felépítését. Az iskola terve és költségvetése teljesen készen van, azon a minisztérium által kívánt módosi-

tások is megtörténtek s így ma már mi sem állja útját a pályázat kihirdetésének s az építés sürgős megkezdésének.

A mostani tarthatatlan helyzet illusztrálására csak azt említem fel, hogy a jelenlegi tantermekbe — a pótosztályokat nem számítva — elhelyezhető 2515 tanuló s be van írva összesen 3362 növendék. Nem járt iskolába, illetve be sem iratkozott 51 elemi iskolai tanköteles. Eszerint a lefolyt tanévben 398-al több volt az iskolába járó tanulók száma, mint amennyit iskoláinkban a tanítás eredményeként és a tanulók egészségének veszélyeztetése nélkül elhelyeznünk szabad lett volna.

Hogy mily égető szükség van első sorban a Deák Ferenc utcai iskolára, mutatja az iskolaszéknek febr. 6-án a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványa, mely bő kivonatban így hangzik: „A székesfehérvári közs. elemi iskolák zsúfoltságán csakis a közgyűlés által már elfogadott s tervben is költségvetésben kormányhatósági jóváhagyást nyert Deák Ferenc utcai új iskola sürgős felépítése által lehet és kell segíteni.”

„Az egyes osztályok népességét felülvizsgáló statisztikai kimutatás nem ad világos képet arról az elviselhetetlen helyzetről, mely osztályaink elégtelen számából származik. Azt csak az értheti meg, a ik

a tanulók kényszerhelyzetét ismeri és tudja, hogy vannak gyermekek, akik két iskola mellett is elmennek, mire a részükre kijelölt iskolához érnek, aki tudja, hogy pl. a Gáz- és Sarló-utcából a Selyem-utcai, a Budai-utról, Szőlőhegyről (Ráchegyről) az ezredéves iskolába járnak a gyermekek.

A tóvárosi, vizivárosi és olaj-utcai iskolák zsúfoltságán má már a Lövdében és az iparisiskolában nyitott pótosztályok sem segítenek. Hogy ezen iskolák valóban tarthatatlan állapotban segítsünk, az iskolaszék elrendelte a tanulók szétosztását oda, ahova még be lehetett szorítani őket. Így lett aztán minden osztályunk tulzsfult. Ha ezt nem teszi, a vizivárosi iskola IV. osztályában pl. 160 gyermek volna együtt, abban az osztályban, amelyben az egészség ártalma nélkül csak 65 gyermeknek van helye. Ezen egy osztályból 57 gyermeket helyeztünk át más iskolába; a létszám most is 103. De így van ez mind a három iskola minden egyes osztályával.

A tóvárosi iskoláink

	beiratkozott	áttelelt	maradt	elfér
az I. osztályba	135,	7,	128,	80 tanuló,
a II. „	105,	—,	105,	55 „
a III. „	113,	—,	113,	60 „
a IV. „	91,	—,	91,	50 „
a V-VI. o.-ba (Lövd.)	74,	8,	66,	50 „
Összesen	518,	15,	503,	295 „

Olaszföldi benyomások.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Róma! ez az a város, ahol csodálatos képen vonzó melegség, áhítatos jövedv, maradni vágyó nyugodtság járja át az idegen föld fiának minden érzését s attól a perctől fogva, mikor az olasz campagne egy fordulójánál először tűnik előtte, lebegő delibábként az óriás kupola — mely uralkodik város és világ felett — a szent Péteré, — megszállja a lelkét egy megfoghatatlan, tán az idők mélységéből áradó szent öröm s szívesen susogja: „jó nekem itt lenni!”

S mikor a távozó vonat befut az első dombor mögé s utójára meredez égnak a nagy órszem, a Péter kupola az utas szeme előtt, ez a bucsuzás belevág a lélekbe s kicsalja onnan a viszontlátás édes ígérését.

Vannak, akik az örök város vonzóerejét a Fontána Trévi litokzatos nyμφájának tulajdonítják, aki visszacsalja, hódítja magához a lelkesült idegent, ha hűs vízből ivott. Hogy egy soldát is kér ráadásul, nem rójuk fel neki — hisz ő is olasz. A végső bucsút tőle veszi az utas, az utolsó est holdvilágstűtéses, misztikus hangulatában. S a nyμφa előtt nem válik senki kegy-

vesztette — nem, visszatér az ismét — mint én is — s viszontlátja Rómát.

De mi tudjuk honnan ered az áhítatos hangulat, mellyel a szent város mindig oly csodásan töltekeze van: a szentek és vértanúk közelségéből. Ez hát a lélekre, ez markol a szívre s ez teszi a népet is nemessé, vallásossá. Mert a római nép általában az. Igaz, a templom iránt közömbösebb; tán azért mert annyi van (körülbelül 400); az utcafontban csaknem minden 5-dik ház egy-egy lenyűgöző belső térhatású templom. Azért is vasárnap, avagy nagy ünnepen bíbor dísz hívja fel a nép figyelmét a templomajton, bent pedig a falak, az oszlopok vannak szövetvel bevonva. Ezek figyelmeztetik a római népet — mint a gyermeket — hogy lendüljön föl a szív, a lélek s vegye föl ünneplő vasárnapi köntösét.

S mily szép az est Rómában! Alig van ház, melyen ne volna egy-egy kedves Mária kép v. szobor, tündöklő villanyfényvel kivilágítva, mely tiszta, szűzies hangulatát tölti be éjjel is az utcát. Oly jól esik a szívnek ez a nemes, szép szokás. De Róma erkölcsös város is ám. Volt alkalmunk róla nem egyszer felemelőleg meggyőződést szerezni. Istencsni, hol vagyunk mi tőlük e tekintetben, ideges elemek keleti fajtalansága által megrontott vérű magyarok! Fővárosunk! keserű még a rá gondolás is.

Egyik vasárnap délután, St. Cristogoneni templomába betérve, megragadó kép tárult elénk. Vizlaszemű apró olasz gyerekek ültek magas támlájú székeken egy-egy öreg szerzetes vagy tanító néne körül, a kik a hű igazságait itt kénytelenek a fogékony gyermekszívbe csöpögtetni: mert Rómában eltörötköztek az iskolákban a vallás tanítását.

Feledhetetlen lesz előttem az a hófehér öreg szerzetes, a mint szinte átszellemülve magyarázott egy édes kis bambinónak; úgy ült ott, mint a jószág szimbóluma; látszott, hogy egy lelket akar megerősíteni, megmenteni. — hogy az élet ádáz viharai közt teljesen magára hagyva, meg ne ingassák majd szegényét.

Hogy meghurcolta a zsidó sájtó nem rég az olasz szerzeteseket. Pedig — érdeklődünk utána — nem csak ők, de általában az olasz papok magán életéhez szenny nem tapad, ők buzgók és tisztaéletűek.

S mily üde időjárás van Rómában. Nincs ártó forróság, se rossz szag. Velencében sokkal

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS AGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNa00000447

Sértésvész. Sárszentgöta mellett levő Szilfa majorban sertésvész ütött ki. Herceghalmón a sertés orbánc, Vértesacsán a sertésvész megszűnt.

Egy jóházból való fiu Budapesten a tisztviselő-telepen kertés házban kiváló felügyelet mellett a telepi gimnáziumhoz közel teljes ellátásra egy előkelő állami tisztviselőnél elfogadtatik.

Hulla a Dunában. Ercsi községben a múlt vasárnap kifogtak egy holtestet a A Duna habjaiból. A holtestet a dunai malmok molnárai vették észre s hurcolták ki a partra. A nála levő irásokból megállapították, hogy Luka János 27 éves gyurói születésű berkocsis, aki már, napok óta benn lehetett a vízben. Valószínűleg öngyilkosságát követően forog fenn. A holtestet a község hullaházába szállították, onnét pedig a temetésre érkezett rokonok siránkozása közben vitték ki a temetőbe.

Két esetleg három egymásba nyíló különbejárátú utcai garzon lakás a Kossuth-utcában kiadó. Cim a kiadóban.

Piaci árak. Buza 23.20—23—40, rozs 18.20—18.40, árpa 14.20—14.80, zab 16.—16.20, tengeri 16 korona.

Husárak. Marhahus I. rendű 1.60 k., II. rendű 1.44 korona. Sertésszalonna füstölt 1.60 k., friss k. 1.03

62634 szám.

Pályázat.

A n. kir. posta táviráda és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra ezennel pályázat kihirdtetik:

Ezen állásokra az 1883 évi l. t. cz. 14-ik §-sa értelmében azok az ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával, sikeresen elvégeztek, 18. életévüket már betöltötték és magyar állampolgárok.

Ezen feltételeken kívül polgári, községi, erkölcsi bizonyítvánnyal fedhetetlen előéletüket, **közhatalosi** orvosi bizonyítvánnyal pedig ép, egészséges, a posta-táviráda és távbeszélő szolgálat minden ágának (éjjeli, mozgópostai stb. szolgálat) elvégzésére testileg is alkalmas voltukat igazolni tartoznak.

Továbbá azok, kik a középiskolát az 1907/1908-ik tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve foglalatosságok.

A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta és táviráda igazgatóságok fogják betölteni és pedig a budapesti posta és táviráda igazgatóság 16-ot, a többi kerületi igazgatóság pedig egyenként 8-at.

A saját trezüleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal folszere: folyamodványokat a már közszolgálatban állók előjáró hatóságok, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszoigabíró, vagy polgármester útján folyó évi **augusztus 15-ig**, ahhoz képest, hol a pályázók alkalmazást nyerni óhajtanak, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta és távirádaigazgatóságához nyújtják be.

A pályázók közül kiválasztottak, az illető posta és távirádaigazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoz-

nak, aki azután felvételük iránt végleg határoz. A felfogadott posta és táviráda-gyakornokjelöltek fogadalmat tesznek, két (2) kor. napidíjat kapnak és a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba.

1.) Állásukat az illetékes posta és táv. igazgatóság által megállapítandó napon elfoglalni tartoznak.

2.) Kötelesek a posta és táv. igazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alá tartoznak, a posta-táviráda és táv. kezelést gyakorlatilag elsajátítani és ott rendes szolgálatot teljesíteni.

3.) 1909 évi szeptember 1-én, saját költségükön Budapestre, illetve Zágrába fognak áthelyeztetni a posta és távirádatiszt képző tanfolyam hallgatására.

4.) A posta és táv. tiszt képző tanfolyam tartalma alatt mint annak rendes hallgatói, a tanfolyami szabályzatnak minden tekintetben a alávetik magukat és a megállapított beíratási díjat fizetni kötelesek.

5.) Alapdíjait élvezetében a tanfolyam 10 óra terjedő tartalma alatt is megmaradnak, de ennek fejében a tanfolyam székhelyén levő posta és táviráda igazgatóság rendelkezése szerint, a délelőtti-órákban gyakorlati szolgálatot tenni tartoznak.

6.) Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, vagy akiknek magaviselete, szorgalma, vagy megbízhatósága ellen kifogás merül föl, valamint azok is, akik a posta és táv. szolgálatra más okok miatt alkalmatlannak találtnak, a szolgálat alól minden további igény nélkül, egyszerűen fölmentetnek.

7.) Viszont azok, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen bevalának, a posta és távirádatiszt képző tanfolyam szabályszerű elvégzése és a posta és távirádatiszté alapvizsga sikeres letétele után, **posta és táv. gyakornokokká** nevezetnek ki, az 1893 évi IV-ik törvénycikk 11-k §-ában megállapított segélydíjjal, azaz: ha felsőbb tanintézetet végeztek (egyetemet, műegyetemet, jogakadémiát) évi 1000 kor. különben pedig évi 800 kor. segélydíjjal.

A posta és táviráda-tiszt szakvizsga sikeres letétele után pedig minősültséget neveznek **posta és táv. iradatsztviselői** állásokra.

Budapest 1908. július 20. án.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

HIRTILING PAL
KOCSIGYÁRTÓ,
Újlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész **kocsi raktáromat**. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett **bognár üzletemet**, készletbe tartok mindennemű hínó és hajtó kocsi korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bognár és kocsifényező
tanulók felvételnek.

Bor eladás!

Nagyobb mennyiségű, saját termésű tisztán kezelt Velencei ó-bor hordókban eladó — és készpénzfizetésmellett azonnal átvehető.

Részletes felvilágosítást ad a tulajdonos:

Meszleny Benedek
Kis-Velenczén.

Délivasutállomás:
Velenceze.

Postaállomás:
Kis-Velenceze.

Mielőtt személy, házalgó, 7. áprilisi

KÖLCSÖN

igény intézkedés, kerény ügylettel megelőzést.

MELLER L. EGVED

BUDAPEST, K. Lány-utca 7. Telefon-beszám 46-21.

OKAZIO!
= Keleti behozatal =
KIÁLLITÁS
Japáni, Kinai és Keleti szőnyegek a legolcsóbb árban
CSAK 15 NAPIG KAPHATÓK.
Városház-tér, (Kath. Kör épületében).
x x x SZABAD BEMENET. x x x

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ
CIM, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.
= Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett. =
Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.